

Sygn. akt V ACa 504/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 listopada 2012r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach V Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Iwona Wilk (spr.)
Sędziowie:	SA Olga Gornowicz-Owczarek SA Janusz Kiercz
Protokolant:	Anna Fic

po rozpoznaniu w dniu 16 listopada 2012r. w Katowicach

na rozprawie

sprawy z powództwa R. D. i W. D.

przeciwko H. B.

o zapłatę

na skutek apelacji powodów

od wyroku Sądu Okręgowego w Katowicach

z dnia 19 kwietnia 2012r., sygn. akt XIV GC 46/09

- zmienia zaskarżony wyrok w punktach 2 i 3 w ten sposób, że zasądza od pozwanej na rzecz powodów kwotę 141.181,96 (sto czterdzieści jeden tysięcy sto osiemdziesiąt jeden 96/100) złotych z ustawowymi odsetkami od dnia 28 grudnia 2004r., a powództwo w pozostałej części oddala oraz zasądza od pozwanej na rzecz powodów po 3.720,50 (trzy tysiące siedemset dwadzieścia 50/100) tytułem kosztów postępowania;
- oddala apelację w pozostałej części;
- zasądza od pozwanej na rzecz powodów po 3.850,50 (trzy tysiące osiemset pięćdziesiąt 50/100) złotych tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.

Sygn. akt V ACa 504/12

UZASADNIENIE

Powodowie R. D. i W. D. wnieśli o zasądzenie od pozwanej H. B. kwoty 252 590,51 zł tytułem ceny towaru z faktury VAT nr (...) z dnia

06 grudnia 2004r. i z faktury VAT nr (...) z dnia 08 grudnia 2004r., z odsetkami ustawowymi od dnia 07 grudnia 2004r. od kwoty 72 744,33 zł oraz od dnia 09 grudnia 2004r. co do kwoty 179 846,18 zł.

W sprzeciwie od nakazu upominawczego Sądu Okręgowego w Katowicach pozwana wniosła o oddalenie powództwa zarzucając, że dokonała spłaty przedmiotowych należności, skutkiem czego dochodzone roszczenia już nie istnieją.

Wyrokiem z 19 kwietnia 2012 roku Sąd Okręgowy w Katowicach zasądził od pozwanej na rzecz powodów kwotę 723,36 zł z odsetkami ustawowymi od dnia 9 grudnia 2004r. do dnia zapłaty (pkt 1); oddalił powództwo w pozostałej części (pkt 2) i zasądził od powodów solidarnie na rzecz pozwanej kwotę 8 348,68 zł tytułem zwrotu kosztów procesu (pkt 3).

Sąd Okręgowy ustalił, że pozwana nabyła materiały budowlane oraz sprzęt budowlany jak w fakturach nr (...) z dnia 06 grudnia 2004r. (pomyłkowo wpisano w fakturze datę 06.12.2005) oraz nr (...) z dnia 08 grudnia 2004r.

Pozwana prowadziła działalność gospodarczą z pomocą małżonka G. B., który okresowo był pełnomocnikiem pozwanej w związku z działalnością Biura (...). (...)

Pozwana korzystała z pomocy lekarskiej na początku 2005r. W tym czasie pozwana pozbawiła G. B. jakiegokolwiek wpływu na jej przedsiębiorstwo.

Zatem, pozwana prowadziła rozliczenia z Firmą (...) głównie osobiście, przy minimalnym zaangażowaniu małżonka. W dokumentach rozliczeniowych, w tym w poleceniach przelewu czy w kompensatach, pojawiły się niedokładności a wręcz skutki niepełnej znajomości sytuacji płatniczej firmy pozwanej. W szczególności przy wypełnianiu poleceń przelewu z podaniem faktury nr(...), nie zostały precyzyjnie uwzględnione wcześniejsze przedpłaty oraz zapłaty z okresu września 2004 r. i października 2004 r. Podając w poleceniach przelewu numer w/w faktury, pozwana łącznie przelała około połowy kwoty jak w tamtej fakturze podczas gdy wcześniejsze w/w „przedpłaty” i „zapłaty”, w sumie odpowiadały prawie w całości należności z powyższej faktury. Pozwana, płacąc przelewem w miesiącu październiku 2004r. w ogóle nie wpisała numeru faktury, wiedziała jednak o uprzedniej dostawie towaru bowiem dokonała przelewu znacznej kwoty pieniężnej (około 139.000,00 zł) stosując tzw. przedpłaty. Późniejsze wpłaty z podaniem numeru faktury (...) (k. 46-k48), nie zawierały nawet wzmianki „zapłata częściowa” lub „dopłata do ceny”. Pozwana nie знаła dokładnie szczegółów rozliczenia tamtej faktury.

Ustalenia biegłego sądowego odnośnie stanu zadłużenia pozwanej względem firmy (...) oraz co do tego czy powołane dokumenty, dotyczące rozliczeń pozwanej były potwierdzeniem zapłaty należności Firm (...),(...)czy innej firmy, nie były dostateczne oraz precyzyjne, w konsekwencji czego sąd dokonał ustaleń jedynie posiłkując się opinią biegłego w części.

Sąd nie dał wiary zeznaniom świadków jakoby dokonano wpłat jak w powołanych przelewach na poczet firmy (...). Wzmianka odnośnie tej firmy na przelewie w rodzaju „dysp. płatn. (...)”, w sytuacji gdy beneficjentem wpłat była firma (...), poszczególne kwoty wpłynęły na jej rachunek, bez podania danych rzekomej należności firmy (...), w tym faktury firmy (...), raczej wyklucza wpłatę na poczet jej należności.

Sąd nie mógł pominąć zebranych informacji o sprawie karnej zakończonej wyrokiem Sądu Rejonowego w Dąbrowie Górniczej z dnia 14 września 2010r., gdzie ustalone zostało, że R. W. celem osiągnięcia korzyści majątkowej, wprowadził w błąd pracowników urzędu skarbowego i podając rzekome zakupy towarów i usług, naraził urząd skarbowy na bezpodstawny zwrot podatku VAT, natomiast G. B. wypisał treści faktur , które zawierały nieprawdę odnośnie faktu i wartości rzekomych zakupów dokonanych przez R. W.w ramach firmy (...).

Sąd miał także na uwadze praktyki R. W., w ramach przedsiębiorstwa (...) oraz w związku z przedsiębiorstwem (...) prowadzące do zawyżenia wartości netto nabytych towarów i usług oraz zawyżenia wartości podatku VAT naliczonego i zaniżenia podatku VAT należnego. Ponadto R. W.dopuszczał się zawyżenia kosztów uzyskania przychodów prowadzących do zaniżenia podatku dochodowego płaconego w związku z działalnością gospodarczą w ramach poszczególnych przedsiębiorstw.

Nie budzi wątpliwości, iż pozwana nabyła od firmy (...), w okresie od września 2004r. do grudnia 2004r. materiały budowlane wraz ze sprzętem, o łącznej wartości 563706,37 zł.

Sporne pozostało czy w jakim zakresie pozwana rozliczyła przedmiotowe faktury VAT, w tym czy dokonała rozliczeń na kwotę 562.983,01 zł w szczególności poprzez powołane kompensaty. Według pozwanej, do zapłaty pozostała kwota 723,36 zł.

Nie budzi wątpliwości Sądu, że dokonane przez pozwaną wpłaty w dniach 16 września, 22 września i 23 września 2004r. wpłynęły na rachunek R. W.. Beneficjentem, tej wpłaty była jego firma, chociaż przelew ten został wykonany „na zlecenie i w imieniu” firmy (...).

Według Sądu brak jest podstaw do zaliczenia tamtych wpłat na poczet innej firmy aniżeli firma (...). W poszczególnych dokumentach nie było wskazania, iż pozwana uregulowała konkretne zobowiązanie wobec firmy (...) oraz, że następnie firma (...) zapłaciła swoje zobowiązania względem firmy (...).

Sąd zaliczył trzy w/w wpłaty w łącznej kwocie 139.000,00 zł na poczet faktury nr (...), jako „przedpłaty”. Wystawienie faktury VAT przez firmę (...) dnia 30 września 2004r. jest dodatkowym potwierdzeniem powołanej wyżej zapłaty. Jednak „przedpłata” w/w kwoty nie stanowiła pełnej zapłaty tamtej faktury VAT, wobec czego pozwana dokonała dalszych wpłat na poczet przedmiotowej faktury w dniach 27 października, 28 października x2, 02 listopada oraz 04 listopada 2004r, przelewami i dodatkowo gotówką w kwotach po 1 500,00 zł. Zapłata w tym czasie objęła łącznie kwotę 92 900,00 zł. Do zapłaty z tej faktury pozostało wyłącznie 6 000,00 zł. W dowodach kasowych pozwana wskazała w/w fakturę natomiast pozostałe wpłaty należało zaliczyć na poczet przedmiotowej faktury, z mocy prawa (art. 451§3 k.c.).

W miesiącu listopadzie pozwana dokonała trzech przelewów na rachunek firmy (...), łącznie kwotę 122 908,55 zł. W ich treści powołano fakturę nr (...). stanowiło to około 50% należności z tej faktury, jednak pozwana nie wzmiankowała, że była to częściowa zapłata należności. Pozwana była jakby zdezorientowana co do stanu rozliczeń z firmą (...). W tym czasie pozwana sporządziła z udziałem firmy (...) kompensatę z zamiarem skutku prawnego na dzień 18 listopada 2004r.

Porozumienie to stało się obowiązujące po podpisaniu przez wszystkich uczestników. Obieg tego pisma nie nastąpił jednak natychmiast, zatem wpieryw zostały spełnione w/w przelewy pozwanej. Pozwana była częściowo zdezorientowana zakresem rozliczeń. Dopiero w fakturze VAT wystawionej przez R. W., z dnia 06 grudnia 2004r., zdecydowano ostatecznie zaliczyć skutki prawne dotyczące w/w z kompensaty na powołaną fakturę.

Zatem z w/w wpłat łącznie na kwotę 122 908,55 zł, z mocy dyspozycji pozwanej, na poczet faktury nr (...), zaliczona została tylko brakująca kwota 6 000,00 zł (art. 451§1 k.c.). Ponieważ powołaną fakturą nr (...), wdrożono realizację uprzednio podpisanej kompensaty, tamta kompensata w całości pozwoliła rozliczyć kwotę 72 744,33 zł z w/w faktury, objętej także pozwem (art. 506 k.c. w zw. z art. 522 k.c. i art. 353¹ k.c.).

Nie budzi wątpliwości, że dokładnie przygotował powołane w sprawie kompensaty R. W. ewentualnie z pomocą G. B.. Świadek R. W. potwierdził, że był dłużnikiem do firmy (...), ale nie do pozwanej. Jednocześnie, zasłaniając się zastrzeżeniem, że nie pamięta dokładnie, świadek ten zeznał, iż Firma (...) przejmowała zobowiązanie (...)R. W. wobec(...).

Sp. z o.o.

Oczywistym jest, że porozumienia kompensacyjne zawierały w swej treści przejęcie długu i tak pozwana przejęła dług firmy (...) do (...) sp. z o.o., regulując zobowiązanie, następnie firma (...) (...)przejęła zobowiązanie H. B. do (...) R. W. i uregulowała przedmiotowe zobowiązanie, w końcu firma (...) przejęła zobowiązanie Firmy (...) (...)do pozwanej i uregulowała przedmiotowy stosunek zobowiązaniowy, dotyczący uprzednio w/w firm. W ten sposób zobowiązanie z faktury nr (...) w kwocie 72 744,33 zł, zostało w całości rozliczone.

W dniu 22 listopada 2004 r. powód wystawił także fakturę VAT nr (...) wobec pozwanej na kwotę 73 215,86 zł. W świetle zasad zarachowania zapłaty (art. 451§3 k.c.), przy nieskutecznym zaliczeniu na fakturę VAT nr (...) wpłat w kwocie 116 908,55 zł przedmiotowe zapłaty, do wysokości 73 215,86 zł, podlegały z mocy prawa, zarachowaniu na tę kwotę. Pozostała nierozliczona z w/w wpłat kwota rządu 43.000,00 zł gdyż wcześniej zaliczona została kwota 6 000,00 zł, na końcową kwotę z faktury nr (...), została zarachowana na ostatnią z faktur (...)R. W. tj. na fakturę nr (...).

Na przedmiotową fakturę, oprócz reszty wpłat z okresu 16 listopada - 25 listopada 2004r w wysokości 43 690,69 zł, zaliczona została reszta kompensaty powołanej w fakturze nr (...).

Na fakturę VAT (...)r, zaliczone zostały wpłaty z dnia 17 grudnia 2004r, w łącznej wysokości 67 715,86 zł. Powołana w tych potwierdzeniach przelewu w/w kwota, w pierw przeznaczona była na spłatę faktury VAT (...), jednak wobec wcześniejszego rozliczenia tej faktury, przedmiotowe wpłaty stały się zapłatą na poczet ostatniej z powyższych faktur VAT.

Ostatecznie należało także uwzględnić drugą z kompensat, przeprowadzoną na tej samej zasadzie co pierwsza z kompensat na kwotę 30 634,20 zł .

Skutkiem dokonanych rozliczeń pozwana zapłaciła firmie (...) kwotę 562 983,01 zł z sumy należności 563 706,37 zł. do zapłaty pozostała kwota 723,36 zł.

Wobec powyższego Sąd zasądził od pozwanej na rzecz powodów łącznie kwotę 723 36 zł (art. 535 k.c.) z odsetkami ustawowymi (art. 481 k.c.) oddalając powództwo w pozostałej części jako bezzasadne. O kosztach procesu sąd orzekł stosunkowo do wyniku sporu.

Powyższy wyrok w części oddalającej powództwo co do kwoty 251 868 zł orzekającej o kosztach procesu (pkt 2 i 3 wyroku) zaskarżyła apelacją powódka, która zarzucając naruszenie art. 451§ 1 i 3 k.c. oraz art. 65§2 k.c., a także sprzeczność dokonywanych ustaleń z zebrany materiał dowodowy, co stanowi naruszenie art. 233§1 k.p.c. poprzez ustalenie, że pozwana dokonała zapłaty należności dochodzonych przez powodów w niniejszym postępowaniu wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku i zasądzenie od pozwanej na rzecz powodów solidarnych kwoty 251 867,15 zł z ustawowymi odsetkami od kwoty 72 744,33 zł od dnia 7 grudnia 2004r. i od kwoty 179 122,82 zł od dnia 9 grudnia 2004r. oraz kosztów postępowania za obie instancje ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku oraz przekazania sprawy do ponownego rozpoznania.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

apelacja jest częściowo uzasadniona.

Sąd Apelacyjny podziela i uznaje za swoje ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd I instancji wtedy gdy Sąd ten przyjmuje, iż pozwana łączyło ze spółką z o.o. (...)

w K. szereg umów sprzedaży materiałów budowlanych, których cena określona została w fakturach VAT sprzedawcy (spółka (...)) nr (...)na kwotę 237 900 zł, nr (...) na kwotę 73 215,86 zł, nr (...)na kwotę 72 744,33 zł oraz nr (...) na kwotę 179 864,18 zł przy czym wierzytelność z tytułu zapłaty ceny określonej w dwóch ostatnich fakturach powodowie nabyli od wierzyciela pozwanej na podstawie umowy przelewu wierzytelności z 26 listopada 2006r. Ponadto podzielić należy także dalsze ustalenia Sądu I instancji co do tego, iż pozwana przelewami zapłaty zapłaciła należności na rzecz zbywcy wierzytelności w kwocie 139 000 zł w dniach 16, 22 i 23 września 2009r. wskazując, iż jest to przedpłata należności na materiały budowlane, w kwocie 89900 zł w dniach 27, 28 października 2010r. oraz 2 i 4 listopada 2004r. wskazując, iż jest to zapłata za materiały budowlane na podstawie dyspozycji firmy (...) (pod tą nazwą działalność gospodarczą prowadził R. W. będący jednocześnie prezesem zarządu spółki (...) zbywcy wierzytelności).

W tym ostatnim zakresie nie mogą odnieść skutku zarzuty apelacji kwestionujące ten wniosek Sądu I instancji, że adnotacja pozwanej na poleceniach przelewu „dyspozycja firmy (...)” nie oznacza, iż zapłata ta następowała na poczet długów tego podmiotu wobec zbywcy wierzytelności, gdy apelacja nie przytacza argumentów natury jurystycznej

wykazujących by ocena dowodów, w szczególności z zeznań świadków R. W. i G. B. przeprowadzona przez Sąd I instancji naruszała kryteria oceny dowodów określone w art. 233§1 k.p.c. Odwołując się do zeznań wymienionych świadków apelacja wskazuje jedynie na ich treść mającą uzasadniać to, iż w rzeczywistości zapłata na podstawie poleceń przelewu z adnotacją „dyspozycja firmy (...)” miała dotyczyć zobowiązań tej firmy a nie pozwanej wobec zbywcy wierzytelności. Podkreślenia jednak wymaga, iż takie zeznania, nawet gdyby ocenić je jako wiarygodne, są na tyle ogólne, że nie uprawniają do stanowczej konkluzji, iż zapłaty pozwanej z października i listopada 2004r. także zaspokajały zobowiązania wobec zbywcy wierzytelności innego podmiotu. Tym bardziej, iż w toku sporu powodowie nie przedstawili i nie zaoferowali dowodów na to, iż wierzyciel rzeczywiście zarachował zapłaty pozwanej, gdzie nie został oznaczony zaspokajany dług, na określone dłużni osoby trzeciej.

Ponadto jest okolicznością w sprawie bezsporną, że pozwana zapłaciła zbywcy wierzytelności kwotę 125908,55 zł wskazując w poleceniach przelewu, iż dokonuje zapłaty należności z faktury nr (...) oraz kwotę 67715,86 zł wskazując, że zapłata dotyczy faktury numer (...) przy czym kwoty te zostały zapłacone w listopadzie i grudniu 2004r. (k. 46-51).

Trafnym są natomiast zarzuty apelacji przeciwko temu ustalenia Sądu I instancji, iż trójstronne porozumienia kompensacyjne, bez daty, lecz ustalające skutki kompensat na 31 grudnia 2004r. (kwota 30634,20 zł) i na 18 listopada 2004r. (kwota 109824,40 zł) doprowadziły do wygaśnięcia zobowiązań pozwanej objętych spornymi fakturami.

Podkreślenia wymaga, iż niewątpliwie, zgodnie z art. 65§2 k.c. w umowach należy raczej badać, jaki był zgodny zamiar stron umowy i jej cel, aniżeli opierać się na jej dosłownym brzmieniu jednakże zebrany w sprawie materiał dowodowy, w szczególności zaś zeznania świadka R. W. i pozwanej nie zawierały takich stwierdzeń by uprawniały Sąd I instancji do ustalenia tego, iż na podstawie tych porozumień doszło do wygaśnięcia zobowiązania pozwanej wobec zbywcy wierzytelności z tytułu zapłaty ceny określonej w dwóch objętych sporem fakturach. Nic takiego nie wynika bowiem z treści w szczególności zeznań świadka R. W. (k. 254-257) ani też z treści samych porozumień kompensacyjnych. Zwrócić tu należy uwagę, iż z porozumień tych wynika, że rzeczą stron obu umów było niezwłoczne przesłanie uczestnikom kompensaty specyfikacji dokumentów księgowych porozumieniem tym objętych. W toku postępowania pozwana tego rodzaju sporządzonej na potrzeby porozumień specyfikacji nie przedstawiła. W konsekwencji nie ma podstaw do przyjęcia by skutkiem obu kompensat było wygaśnięcie, do wysokości kwot podanych w porozumieniach, zobowiązań pozwanej objętych niniejszym sporem.

W tym więc zakresie pozwana dłużniczka nie wykazała by spełniła świadczenie w kwocie 140458,60 zł, których to kwot dotyczyć miały obie kompensaty, gdy niewątpliwie ciężar dowodzenia faktu spełnienia świadczeń spoczywał na pozwanej, zgodnie z art. 6 k.c.

Uzasadniona jest także apelacja wtedy gdy zarzuca niewłaściwe zarachowanie przez Sąd I instancji kwot zapłaconych przez pozwaną z jednoczesnym wskazaniem zaspokajanego długu.

Wskazać tu należy, iż zgodnie z art. 451§1 k.c. dłużnik w pierwszej kolejności uprawniony jest do wskazania, który ze swoich długów chce zaspokoić przy czym takie oświadczenie dłużnika ma charakter czynności prawnej. Zatem oświadczenie dłużnika podlega ocenie z punktu widzenia ogólnych przesłanek ważności czynności prawnych. Z uzasadnienia zaskarżonego wyroku zdaje się wynikać, iż Sąd I instancji ocenił oświadczenie pozwanej wskazującej, które z długów wobec zbywcy wierzytelności chce zaspokoić, jako dotknięte wadą oświadczenia woli z art. 84 k.c., gdy w istocie Sąd ten przyjął, iż składając swoje oświadczenia pozwana działała pod wpływem błędu. Jednakże taki wniosek Sądu I instancji nie znajduje potwierdzenia w zeznaniach samej pozwanej, która nawet nie twierdziła, iż wskazując spłacane dłużni działała pod wpływem błędu co do treści tej czynności prawnej (k. 705-711) to nadto przepis art. 84§1 k.c. w zw. z art. 88§1 k.c. wymaga by osoba powołująca się na tę wadę oświadczenia woli złożyła stosowne oświadczenie na piśmie o uchyleniu się od skutków prawnych złożonych pod wpływem błędu, a takiego oświadczenia pozwanej w aktach sprawy brakuje (nie mówiąc o tym, że oświadczenie takie powinno być złożone we właściwym czasie i to pod rygorem jego wygaśnięcia art. 88§2 k.c.). Stąd też nie mógł Sąd I instancji zarachować zapłat pozwanej na inne jej dłużni niż wskazane w poleceniach przelewu faktury nr (...), a wobec tego zarachowanie dokonane przez Sąd I instancji narusza zasady wynikające z art. 451§1 k.c.

W sprawie pozostaje bezspornym, że zbywca wierzytelności wystawił cztery faktury VAT określające cenę sprzedanych pozwanej materiałów budowlanych a to faktury: nr (...) z 30 września 2004r. na kwotę 237900 zł, nr (...) z 22 listopada 2004r. na kwotę 73215,86 zł, nr (...) z 6 grudnia 2004r. na kwotę 72744,33 zł oraz nr (...) z 8 grudnia 2004r. na kwotę 179864,18 zł.

Zgodnie z art. 451§1 k.c. na należność z faktury nr (...)r. zarachować należy wpłaty pozwanej dokonane na tę fakturę w kwocie 125 908,55 zł co oznacza, iż z faktury tej pozostała jeszcze niezapłacona kwota 111 991,45zł. Podobnie na należność z faktury nr (...)r. należy zarachować zapłatę pozwanej na tę fakturę w kwocie 67 715,86 zł co oznacza, iż z tej faktury pozostała jeszcze niezapłacona kwota 5 500 zł.

Dla rozstrzygnięcia sprawy konieczne jest zatem odpowiednie zarachowanie kwot wpłaconych przez pozwaną tytułem przedpłat (139 000 zł) oraz zapłaconej kwoty 89 900 zł.

W sprawie niespornym jest, iż praktyką w stałych stosunkach handlowych łączących zbywcę wierzytelności z pozwaną była zaliczkowa zapłata ceny sprzedanego jej towaru. Podzielając wniosek Sądu I instancji, opierającego się w tej mierze na opinii biegłego sądowego, że w takim przypadku konieczne jest wystawienie faktury VAT w ciągu 7 dni od otrzymanej zapłaty, a także biorąc pod rozwagę to, iż powodowie nie przedstawili pokwitowań, o których mowa w art. 451§2 k.c. przyjąć należało, iż kwotę przedpłaty w wysokości 139 000 zł dokonanej w dniach 16, 22, 23 września 2004r. należało w pierwszej kolejności zarachować na poczet należności z faktury nr (...) jako wystawionej zgodnie z zasadami wskazanymi w opinii biegłego sądowego. Ponieważ niezapłacona z tej faktury należność wynosiła 111 991,45 zł to z kwoty przedpłaty pozostała jeszcze kwota 27008,55 zł, którą należało zaliczyć na pozostałą należność z kolejnej faktury nr (...)r. w kwocie 5 500 zł.

Zatem z tej przedpłaty pozostała jeszcze kwota 21 508,55 zł, którą należało wobec tego zaliczyć na poczet należności określonej w kolejnej fakturze nr (...), a zatem z tej faktury pozostała jeszcze niezapłacona kwota 51 235,78 zł.

Jak już wyżej wskazano pozwana zapłaciła także zbywcy wierzytelności kwotę 89 900 zł, która nie mogła być zarachowana na poczet długów osoby trzeciej. Ponieważ brakuje stosownych oświadczeń dłużnika i wierzyciela z art. 451§1 i 2 k.c. kwota ta powinna być w zasadzie zarachowana na poczet długu najdawniej wymagalnego. Jednakże w okolicznościach sprawy pozostaje bezspornym, iż w czasie dokonania zapłaty tej kwoty tj. w dniach 27, 28 października 2004r. oraz 2 i 4 listopada 2004r. pozwana nie była dłużnikiem zbywcy wierzytelności stąd też zarachowanie tej zapłaty według reguły z art. 451§3 k.c. w istocie nie jest możliwe.

Zważywszy jednak, iż w stosunkach zbywcy wierzytelności z pozwaną strony praktykowały zwyczaj zaliczkowej zapłaty ceny sprzedanego pozwanej towaru uzasadnione jest przyjęcie, iż także kwota 89 900 zł stanowiła zaliczkę na poczet przyszłych należności za sprzedany pozwanej towar. Wobec tego uprawnionym jest ten wniosek, iż kwotę 89900 zł należało zaliczyć na poczet należności określonej w fakturze nr (...), z której pozostała jeszcze niezapłacona kwota 51 235,78 zł. Po uwzględnieniu tego zarachowania pozostała zatem z kwoty 89900 zł jeszcze kwota 38 664,22 zł, którą należało zaliczyć na poczet należności z faktury nr (...) co pomniejszyło tę należność z kwoty 179 864,18 zł do kwoty 141 181,96 zł.

Jak wyżej wskazano pozwana nie sprostała obowiązkowi wykazania by pozostała wierzytelność w kwocie 141 181,96 zł wygasła na skutek zawartych porozumień kompensacyjnych co czyni zasadnym ten wniosek, iż żądanie pozwu co do tej kwoty znajduje podstawę faktyczną w zawartej przez zbywcę wierzytelności i pozwaną umowie sprzedaży materiałów budowlanych oraz podstawę prawną w przepisie art. 535 k.c. W konsekwencji powodom należą się także odsetki ustawowe za opóźnienie pozwanej w zapłacie tej kwoty na podstawie art. 481§1 k.c. z tym jednak, iż wbrew odmiennym twierdzeniom powodów, fakturę nr (...) należy traktować jako wezwanie do spełnienia świadczenia pieniężnego tak określonego.

Jak przyjmuje się w orzecznictwie termin zapłaty powinien wynosić 14 dni gdyż jest to czas odpowiedni dla dłużnika, w którym może się on przygotować do spełnienia świadczenia pieniężnego. Ponieważ brakuje dowodu doręczenia

pozwanej wymienionej faktury doliczono jeszcze do terminu zapłaty 5 dni na obrót pocztowy co zezwala na ustalenie terminu zapłaty tej faktury wystawionej 8 grudnia 2004r. na 27 grudnia 2004r. a w konsekwencji na przyjęcie, że odsetki należą się powodom od 28 grudnia 2004r.

Z tych przyczyn, a także na podstawie art. 386§1 k.c. oraz art. 385 k.p.c. Sąd Apelacyjny orzekł jak w sentencji.

O kosztach postępowania w obu instancjach orzeczono na podstawie art. 100 k.p.c. przy tym ustaleniu, że powodowie utrzymali się ze swym żądaniem i apelacją w 56%, a w postępowaniu przed Sądem I instancji ponieśli koszty w kwocie 19 847 zł (12630 zł opłaty od pozwu i 7 217 zł kosztów zastępstwa procesowego), zaś pozwana w kwocie 8 348,68 zł (7 217, tzw. kosztów zastępstwa procesowego i 1 131,68 zł kosztów opinii biegłego) natomiast w postępowaniu apelacyjnym powodowie ponieśli koszty w kwocie 17 994 zł (12594 zł opłaty od apelacji i 5 400 zł kosztów zastępstwa procesowego), a pozwana koszty zastępstwa procesowego w kwocie 5 400 zł.

(...)